

Sygn. akt V U 3190/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 maja 2015 r.

Sąd Okręgowy - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Legnicy

w składzie:

Przewodniczący: SSO Regina Stępień

Protokolant: star. sekr. sądowy Ewelina Trzeciak

po rozpoznaniu w dniu 27 maja 2015 r. w Legnicy

sprawy z wniosku E. Z.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

o ponowne ustalenie wartości kapitału początkowego

na skutek odwołania E. Z.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

z dnia 3 października 2014 r.

znak (...)

oddala odwołanie.

Sygn. akt VU 3190/14

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 03 października 2014 r., znak (...)Zakład Ubezpieczeń Społecznych, Oddział w L. ustalił wartość kapitału początkowego E. Z. na kwotę 87.560,55 zł. Jednocześnie organ rentowy poinformował, że na podstawie zaświadczenia z dnia 31 grudnia 1976 r. oraz z dnia 22 lipca 2008 r. decyzją z dnia 01 lipca 2014 r. w podstawie wymiaru uwzględniono kwoty wynagrodzeń za okres od dnia 22 września 1975 r. do dnia 30 czerwca 1977 r. Ustalając wartość kapitału początkowego organ rentowy przyjął jako podstawę wymiaru kapitału początkowego kwotę 795,41 zł. Została ona ustalona w wyniku pomnożenia wskaźnika wysokości podstawy wymiaru wynoszącego 65,15 % przez kwotę 1.220,89 zł stanowiącą kwotę bazową ($65,15 \% \times 1.220,89 \text{ zł} = 795,41 \text{ zł}$). Z tytułu okresów składkowych wnioskodawcy uwzględniono 20 lat, 10 miesięcy i 25 dni, czyli 250 miesięcy, zaś z tytułu okresów nieskładkowych 23 dni. Współczynnik proporcjonalny do osiągniętego na dzień 31 grudnia 1998 r. wieku oraz okresu składkowego i nieskładkowego wyniósł 69,47 %. W związku z powyższym wartość kapitału początkowego na dzień 01 stycznia 1999 r. wyniosła 87.560,55 zł.

Odwołanie od powyższej decyzji złożył E. Z. wskazując, że nie zgadza się ze wskaźnikiem procentowym wyliczonym za 1976 r., jak również brakiem uwzględnienia jego zarobków za 1975 r. Jednocześnie wnioskodawca zwrócił się o wyjaśnienie dlaczego wskaźnik procentowy za 1976 r. wyniósł 63,00 % oraz z jakiego powodu przy ustaleniu kapitału początkowego nie uwzględniono jego zarobków z 1975 r.

W odpowiedzi na odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych wniósł o jego oddalenie oraz podtrzymał argumentację przedstawioną w zaskarżonej decyzji. Organ rentowy podał, że po rozpatrzeniu wniosku E. Z. z dnia 04 sierpnia 2014 r., do którego dołączono zaświadczenie o zatrudnieniu i wynagrodzeniu z dnia 18 lipca 2014 r. z wykazanymi za lata 1977 – 1978 zarobkami oraz zaświadczenie z dnia 01 sierpnia 2014 r. z wykazanymi zarobkami za lata 1979 – 1980, ponownie decyzją z dnia 03 października 2014r. ustalił kapitał początkowy na dzień 01 stycznia 1999 r. Zakład Ubezpieczeń powołał się przy tym na treść przepisu art. 174 ust. 3 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Do wyliczenia podstawy wymiaru kapitału początkowego organ rentowy przyjął wskaźnik wysokości podstawy wymiaru ustalony z kolejnych 10 lat kalendarzowych wybranych z okresu przed 01 stycznia 1999 r. Najkorzystniejszy wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wynosi 65,15 % i dotyczy okresu 1976 – 1985. Przy ustaleniu wskaźnika wysokości podstawy wymiaru uwzględniono wynagrodzenia wykazane w dokumentach znajdujących się w aktach ubezpieczeniowych wnioskodawcy, w tym zaświadczenie o zatrudnieniu i zarobkach w uspołecznionym zakładzie pracy z dnia 31 grudnia 1976 r., w którym wykazano wynagrodzenie w okresie od dnia 22 września 1975 r. w kwocie 3.403 zł oraz od dnia 22 listopada 1976 r. do dnia 31 grudnia 1976 r. w kwocie 5.394 zł.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Decyzją z dnia 01 lipca 2014 r., znak (...)– wydaną na wniosek E. Z. z dnia 14 marca 2014 r. – Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. ponownie ustalił wnioskodawcy wysokość kapitału początkowego na kwotę 82.412,88 zł. Kapitał początkowy przeliczono z zastosowaniem przepisu art. 174 ust. 3b ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Podstawę wymiaru kapitału początkowego w kwocie 704,45 zł organ rentowy ustalił poprzez pomnożenie wskaźnika wysokości podstawy wymiaru wynoszącego 57,70 % przez kwotę 1.220,89 zł stanowiącą kwotę bazową. Z tytułu okresów składkowych organ rentowy uwzględnił 20 lat, 10 miesięcy i 25 dni, zaś z tytułu okresów nieskładkowych 23 dni. Współczynnik proporcjonalny do osiągniętego na dzień 31 grudnia 1998 r. wieku oraz okresu składkowego wyniósł 67,47 %.

Dowód:

- wniosek E. Z. z dnia 14 marca 2014 r., decyzja z dnia 01 lipca 2014 r., znak (...), ustalenie wartości kapitału początkowego, obliczenie wskaźnika wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego – akta ZUS).

W okresie od dnia 22 września 1975 r. do dnia 28 października 1975 r. oraz od dnia 22 listopada 1976 r. do dnia 31 grudnia 1976 r. E. Z. był zatrudniony na stanowisku wychowawcy w (...) Zespole (...) Szkół w L..

Tytułem wynagrodzenia za wrzesień 1975 r. wnioskodawca otrzymał kwotę 827 zł, zaś za październik 1975 r. kwotę 2.576 zł. Łącznie w 1975 r. otrzymał wynagrodzenie w kwocie 3.403 zł. W listopadzie 1976 r. E. Z. otrzymał wynagrodzenie w kwocie 954 zł, a w grudniu 1976 r. – 3.200 zł oraz 1.240 zł z tytułu pracy w godzinach nadliczbowych; łącznie 5.394 zł.

Dowód:

- zaświadczenie o zatrudnieniu i zarobkach w uspołecznionym zakładzie pracy z dnia 31 grudnia 1976 r. (k. 7, t. I akt ZUS).

W dniu 04 sierpnia 2014 r. E. Z. złożył wniosek o ponowne ustalenie kapitału początkowego wnosząc o uwzględnienie przy ustalaniu wysokości kapitału początkowego wynagrodzenia, jakie uzyskał w Zespole Szkół (...) w J. w okresie od 22 września 1975 r. do dnia 29 października 1975 r.

Po rozpoznaniu wniosku ubezpieczonego, decyzją z dnia 03 października 2014 r., znak (...)organ rentowy ustalił wartość kapitału początkowego na kwotę 87.560,55 zł. Przy ustaleniu wysokości kapitału początkowego organ rentowy uwzględnił kwoty wynagrodzeń za okres od dnia 22 września 1975 r. do dnia 30 czerwca 1977 r. Jako podstawę wymiaru kapitału początkowego przyjęto kwotę 795,41 zł. Została ona ustalona w wyniku pomnożenia wskaźnika

wysokości podstawy wymiaru wynoszącego 65,15 % przez kwotę 1.220,89 zł stanowiącą kwotę bazową. Z tytułu okresów składkowych wnioskodawcy uwzględniono 20 lat, 10 miesięcy i 25 dni, a z tytułu okresów nieskładkowych 23 dni. Współczynnik proporcjonalny do osiągniętego na dzień 31 grudnia 1998 r. wieku oraz okresu składkowego i nieskładkowego wyniósł 69,47 %.

Dowód:

- wniosek E. Z. z dnia 04 sierpnia 2014 r., decyzja z dnia 03 października 2014 r., znak (...), ustalenie wartości kapitału początkowego, obliczenie wskaźnika wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego – akta ZUS).

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie E. Z. nie zasługiwało na uwzględnienie.

Zgodnie z treścią przepisu art. 173 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz. U. 2013 r., poz. 1440) dla ubezpieczonych urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 r., którzy przed dniem wejścia w życie ustawy opłacali składki na ubezpieczenie społeczne lub za których składki opłacali płatnicy składek, ustala się kapitał początkowy. Wartość kapitału początkowego ustala się na dzień wejścia w życie ustawy tj. na dzień 01 stycznia 1999 r.

W myśl art. 174 ust. 2 ustawy emerytalnej przy ustalaniu kapitału początkowego przyjmuje się m.in. przebyte przed dniem wejścia w życie ustawy okresy składkowe. Natomiast podstawę wymiaru kapitału początkowego ustala się na zasadach określonych w art. 15, 16, 17 ust. 1 i 3 oraz art. 18, z tym że okres kolejnych 10 lat kalendarzowych ustala się z okresu przed dniem 01 stycznia 1999 r. (ust. 3).

Spór w przedmiotowej sprawie dotyczył regulacji art. 174 ust. 3b ustawy emerytalnej, zgodnie z którym jeżeli okres wskazany do ustalenia podstawy wymiaru kapitału początkowego obejmuje rok kalendarzowy, w którym ubezpieczony pozostawał w ubezpieczeniu społecznym na podstawie przepisów prawa polskiego jedynie przez część miesiący tego roku, do obliczenia stosunku sumy kwot podstaw wymiaru składek i kwot, o których mowa w art. 15 ust. 3, w okresie tego roku do przeciętnego wynagrodzenia, przyjmuje się sumę kwot przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia ogłoszonego za ten rok kalendarzowy odpowiednią do liczby miesięcy pozostawania w ubezpieczeniu.

Wnioskodawca nie zgadzając się z wyliczeniami organu rentowego w zakresie lat 1975 i 1976 argumentował, że dni, jakie przepracował w poszczególnych miesiącach powinny zostać zliczone do pełnego miesiąca, a tym samym odniesione proporcjonalnie do danego roku kalendarzowego. Jak wynikało ze stanowiska wnioskodawcy wyrażonego na rozprawie, wrzesień i październik 1975 r. powinny zostać potraktowane jako jeden miesiąc pracy.

Istota problemu polegała na błędnym rozumieniu przez odwołującego się przytoczonego przepisu art. 174 ust. 3b. W sprawie poza sporem pozostawało, że E. Z. w 1975 r. był zatrudniony od dnia 22 września 1975 r. do dnia 28 października 1975 r., a zatem w 1975 r. podlegał on ubezpieczeniu we wrześniu i październiku 1975 r. Bez znaczenia pozostawało przy tym, że z powodu rozpoczęcia pracy we wrześniu w 22 dniu tego miesiąca otrzymał on niskie wynagrodzenie, albowiem w tym miesiącu był zatrudniony jedynie przez 8 dni. W tym miesiącu wnioskodawca podlegał bowiem ubezpieczeniu (mimo, że zatrudnienie nie obejmowało pełnego miesiąca) i z tego powodu przy obliczaniu wskaźnika wysokości podstawy wymiaru należało uwzględnić wynagrodzenie osiągnięte przez niego właśnie w tym miesiącu, nawet jeśli było ono niskie z uwagi na ilość przepracowanych dni, ponieważ tego rodzaju metoda wyliczania wynikała z treści art. 174 ust. 3b ustawy emerytalnej. Osiągnięte przez wnioskodawcę w niepełnych miesiącach, tj. we wrześniu i październiku 1975 r. wynagrodzenie stanowiło podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne, konieczne do ustalenia wskaźnika wysokości podstawy wymiaru, z tym zastrzeżeniem, że okresów zatrudnienia za wymienione miesiące, tj. 9 dni za wrzesień 1975 r. oraz 28 dni za październik 1975 r. nie można było sumować otrzymując w ten sposób pełny miesiąc i kilka dni i tym samym traktować jako jednego miesiąca, jak argumentował odwołujący się. Wynagrodzenie wnioskodawcy za wymienione miesiące podlegało „osobnemu” rozliczeniu. Kwota wypłacona za wrzesień 1975 r. i odrębnie kwota wypłacona za październik 1975 r. były odpowiednio

zestawiane z kwotami przeciętnego wynagrodzenia ogłoszonego na dany rok odpowiednio do liczby miesięcy pozostawania w ubezpieczeniu. Zasada ta obowiązuje niezależnie od tego, czy osoba ubezpieczona była w danym miesiącu zatrudniona przez 1 czy 31 dni. Zastosowanie omawianej zasady wynikało wprost z brzmienia art. 174 ust. 3b ustawy emerytalnej, gdyż wnioskodawca pozostawał w ubezpieczeniu społecznym na podstawie przepisów prawa polskiego jedynie przez część miesiący tego roku. Tę samą zasadę należało odnieść do drugiego kwestionowanego przez wnioskodawcę okresu przypadającego od 22 listopada 1976 r. do 31 grudnia 1976 r. Także i w tym przypadku wnioskodawca pozostawał w ubezpieczeniu jedynie przez część miesiący w roku.

Odnosząc się szczegółowo do kwestionowanego okresu należało przyjąć, że skoro w 1975 r. wnioskodawca otrzymał łącznie za wrzesień i październik tego roku wynagrodzenie w wysokości 3.403 zł (wysokość tego wynagrodzenia wynikała jasna z zaświadczenia znajdującego się na k. 7 tomu I akt renty inwalidzkiej), to przyrównując tę kwotę do kwoty 7.826 zł, jako stanowiącej sumę średnich przeciętnych wynagrodzeń za te miesiące ($2 \times 3.913 \text{ zł}$), otrzymujemy wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wynoszący 43,48 %.

Natomiast w 1976 r. E. Z. był zatrudniony od dnia 22 listopada 1976 r. do dnia 31 grudnia 1976 r. Łącznie za wymienione dwa miesiące pracy otrzymał wynagrodzenie w wysokości 5.394 zł. Średnie przeciętne wynagrodzenie za te miesiące wynosiło 4.281 zł, co oznacza, że za dwa miesiące pozostawania przez odwołującego się w ubezpieczeniu wynosiło 8.562 zł. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyniósł zatem po zaokrągleniu w górę 63,00 % ($2 \times 4.281 \text{ zł} = 8.562 \text{ zł}$; $5.394 \text{ zł} : 8.562 \text{ zł} \times 100 = 62,99 \%$).

Odnosząc się do zawartego w odwołaniu E. Z. zarzutu, jakoby organ rentowy wyliczając kapitał początkowy nie uwzględnił osiągniętego przez niego wynagrodzenia za 1975 r., należy stwierdzić, że istotnie okres ten nie został uwzględniony, bowiem podstawy wymiaru kapitału początkowego wybrano najkorzystniejszy wariant z 10 kolejnych lat kalendarzowych 1976 – 1985. Uwzględnienie przy obliczaniu kapitału początkowego wskaźnika wysokości podstawy wymiaru z 1975 r. było dla wnioskodawcy mniej korzystne, bowiem za 1975 r. wskaźnik ten wyniósł 43,48 %, zaś za 1985 r. – 49,99 %.

Kierując się opisaną powyżej argumentacją, Sąd uznał, że przyjęcie 10 –letniego okresu kolejnych lat kalendarzowych z innego niż przyjęty przez ZUS terminu nie prowadziłyby do korzystnych dla ubezpieczonego skutków. Uznać zatem należało, że sposób wyliczenia kapitału początkowego wnioskodawcy i jego wysokość była prawidłowa, ustalona w sposób zgodny z obowiązującymi przepisami prawa i najkorzystniejsza dla ubezpieczonego.

Z powyższych względów, na podstawie art. 477⁽¹⁴⁾ § 1 k.p.c., Sąd oddalił odwołanie E. Z. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w L. z dnia 03 października 2014 r., znak (...), orzekając jak w sentencji wyroku.